

Avrupa Birliğı tarafından
finanse edilmektedir

Genizler

Kentsel Haklar ve Hizmetler Alanında
İzleme ve Değerlendirme Raporu

ÖN SÖZ VE TEŞEKKÜR

Bu rapor, **Samsun Gençlik Konseyi** bünyesinde bir araya gelen genç temsilciler, öğrenci toplulukları, sivil toplum kuruluşları ve yerel paydaşların ortak emeğiyle hazırlanmıştır. **CEİDİzler Hibe Programı** desteğiyle yürütülen bu çalışma, gençlerin kentsel haklar ve toplumsal cinsiyet eşitliği alanında yerel düzeyde izleme ve savunuculuk kapasitesini güçlendirmeyi amaçlamaktadır.

Üç gün süren eğitim programının ardından, **20 genç delege** kendi belirledikleri göstergeler doğrultusunda Samsun Büyükşehir, Atakum, İlkadım ve Canik Belediyelerinde izleme faaliyetleri gerçekleştirmiştir. Bu süreçte gençler; kentsel haklara erişim, hizmetlerin kapsayıcılığı, toplumsal cinsiyet eşitliği, güvenlik, katılım ve şeffaflık gibi alanlarda veriler toplamış, analizler yapmış ve yerel yönetimlerin performansını değerlendirmiştir.

Ortaya çıkan bu rapor, yalnızca bir izleme çıktısı değil; gençlerin yerel demokrasiye katkı sunduğu, eşitlik temelli bir yönetim anlayışının güçlenmesine katkıda bulunduğu **katılımcı bir öğrenme sürecinin** somut bir ürünüdür. Bu süreç, gençlerin kentlerine dair söz söyleme, veriyle konuşma ve politika geliştirme becerilerini pekiştirmiştir.

Bu çalışmanın gerçekleşmesine katkı sunan tüm eğitmenlere ve izleme sürecine aktif olarak katılan **Samsun Gençlik Konseyi üyelerine** teşekkür ederiz.

Bu rapor, sadece bir değerlendirme değil, Samsun’da daha eşitlikçi, katılımcı ve kapsayıcı bir kent yaşamı için sürdürülecek uzun soluklu bir çabanın başlangıcıdır. Samsun Gençlik Konseyi olarak bu sürecin takipçisi olacak, gençlerin sesiyle şekillenen bu izleme modelini gelecekte de güçlendirmeye devam edeceğiz.

Samsun Gençlik Konseyi

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR	iii
İÇİNDEKİLER	iv
SİMGELER VE KISALTMALAR	v
1. GİRİŞ	6
2. PROJENİN ARKA PLANI VE İZLEME SÜRECİNİN YÖNETİMİ.....	8
3. İZLEME BULGULARI	10
3.1. SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	10
3.2. İLKADIM BELEDİYESİ	13
3.3. ATAKUM BELEDİYESİ	16
3.4. CANİK BELEDİYESİ	19
4. KARŞILAŞTIRMALI ANALİZ	22
4.1. KARŞILAŞTIRMALI GÖSTERGELER TABLOSU	22
4.2. GENEL ANALİZ	23
4.3. GENÇLERİN GÖZÜNDEN ORTAK BULGULAR	24
5. GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ.....	26

SİMGELER VE KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
CEİD	: Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneęi
CEDAW	: Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Önlenmesi Beyannamesi
SKA	: Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
TR	: TÜRKİYE
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
YSK	: Yüksek Seçim Kurulu

1. GİRİŞ

Kentler, yalnızca fiziki yapılardan ve altyapılardan oluşan yerleşimler değildir; sosyal adaletin, eşitliğin ve yaşam kalitesinin şekillendiği dinamik alanlardır. Bu alanlarda herkesin **kentsel haklara** ve **yerel hizmetlere** eşit erişimi, çağdaş demokratik toplumların temel göstergelerinden biridir. Kentsel haklar; barınma, ulaşım, çevre, katılım, kültürel yaşam, güvenlik ve sosyal hizmetler gibi alanlarda bireylerin yaşam kalitesini koruyan ve geliştiren haklardır. Bu nedenle, kentlerin daha yaşanabilir, adil ve kapsayıcı hale gelmesi, ancak bu hakların izlenmesi, değerlendirilmesi ve geliştirilmesiyle mümkündür.

Bu anlayıştan hareketle, **Samsun Gençlik Konseyi** tarafından yürütülen bu rapor, **kentsel haklar ve hizmetlere erişim** teması çerçevesinde gençlerin gözünden yerel yönetimlerin performansını izlemek amacıyla hazırlanmıştır. Çalışma, **Samsun Büyükşehir Belediyesi, Atakum Belediyesi, İlkadım Belediyesi ve Canik Belediyesi** özelinde yürütülmüş; her belediye, sunduğu hizmetlerin kapsayıcılığı, eşitlikçi yaklaşımı ve gençler açısından erişilebilirliği yönünden değerlendirilmiştir.

Raporun en önemli özelliği, sürecin tamamının **gençler tarafından ve gençlerle birlikte tasarlanmış olmasıdır**. Çalışma, **CEİDİzler Hibe Programı** kapsamında yürütülen proje eğitimleri sonucunda şekillenmiştir. Bu kapsamda, **Samsun Gençlik Konseyi'nde yer alan 20 genç delege**, üç gün süren yoğun bir **izleme ve savunuculuk eğitimi** programına katılmıştır. Eğitim sürecinde gençler, **kentsel haklar, toplumsal cinsiyet eşitliği, katılımcı demokrasi** ve **yerel yönetim** konularında bilgi edinmiş; ardından ulusal ve uluslararası normlar temel alınarak **izleme göstergelerini kendileri belirlemişlerdir**.

Belirlenen göstergeler; Birleşmiş Milletler'in **Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA)**, **Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı**, **Avrupa Kentsel Şartı** ve **CEDAW** gibi uluslararası sözleşmelerin ilkeleriyle uyumlu olarak geliştirilmiştir. Bu yaklaşım, hem yerel düzeydeki politikaların evrensel standartlarla kıyaslanmasını hem de gençlerin bu göstergeler üzerinden yapıcı bir değerlendirme süreci yürütmesini sağlamıştır.

Eğitim sürecinin ardından genç delege grupları, kendi belediyelerinde saha araştırmaları, doküman incelemeleri ve gözlemler gerçekleştirerek **katılımcı bir izleme raporu** oluşturmuşlardır. Bu süreçte her grup, belediyelerin kamuya açık verileri analiz etmiş ve kendi deneyimlerinden hareketle yerel hizmetlerin etkililiğini değerlendirmiştir.

Bu rapor, yalnızca bir izleme çıktısı değil, aynı zamanda **gençlerin demokratik katılım becerilerini güçlendiren ve yerel karar alma mekanizmalarında aktif rol almalarını destekleyen bir öğrenme sürecidir**. Sürecin sonunda, Samsun Gençlik Konseyi üyeleri, elde ettikleri bulgulara dayanarak hem belediyelere hem de kentteki diğer paydaşlara yönelik öneriler geliştirmişlerdir.

Sonuç olarak **Gençİzler Raporu**, gençlerin gözünden şekillenen, bilimsel temellere dayanan, katılımcı ve şeffaf bir izleme modelini ortaya koymaktadır. Bu rapor, Samsun’da yaşayan gençlerin yalnızca hizmetlerin yararlanıcısı değil, aynı zamanda kent yönetiminin **etkin izleyicisi, değerlendiricisi ve dönüşümün ortak aktörü** olduklarını kanıtlamaktadır.

2. PROJENİN ARKA PLANI VE İZLEME SÜRECİNİN YÖNETİMİ

Samsun Gençlik Konseyi, gençlerin yerel karar alma süreçlerine katılımını güçlendirmek, kent yönetiminde şeffaflık, kapsayıcılık ve hesap verebilirliği artırmak amacıyla 2024 yılında kurulmuş katılımcı bir platformdur. Bu yapı; gençlik toplulukları, öğrenci kulüpleri, sivil toplum örgütleri ve yerel gençlik meclislerinden gelen temsilcilerle oluşturulmuş, kentte yaşayan gençlerin sesi olmayı hedeflemiştir.

Bu rapor, CEİDİzler Hibe Programı tarafından desteklenen, “Gençlerle Eşitlik Takibi” projesi kapsamında hazırlanmıştır. Proje, Samsun’da gençlerin toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifinden kentsel haklar ve hizmetlere erişimi izleme kapasitesini geliştirmeyi amaçlamıştır. Sürecin odak noktasında, gençlerin hem bilgiyle hem de yöntemle güçlenmesi yer almıştır.

Bu kapsamda, Samsun Gençlik Konseyi’nde yer alan 20 genç delege, üç gün süren yoğun bir eğitim programına katılmıştır. Eğitim boyunca gençler;

- Kentsel haklar ve hizmetlerin kapsamını,
- Uluslararası sözleşmeler ve göstergelerin (CEDAW, Avrupa Kentsel Şartı, SKA 11 – Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar) yerel düzeyde nasıl uygulanabileceğini,
- İzleme, veri toplama, analiz ve savunuculuk tekniklerini öğrenmişlerdir.

Eğitimin sonunda, gençler ulusal ve uluslararası normlardan hareketle kendi göstergelerini belirlemiş ve bu göstergeleri Samsun’un yerel bağlamına uyarlamıştır. Böylece, kentsel hakların gençlerin gözünden değerlendirilmesini sağlayan katılımcı ve yerel temelli bir izleme modeli ortaya çıkmıştır.

İzleme süreci, dört belediye – Samsun Büyükşehir, Atakum, İlkadım ve Canik – özelinde gerçekleştirilmiştir. Her belediye için bir gençlik izleme ekibi oluşturulmuş; ekipler belediyelerin faaliyet raporları, stratejik planları, bütçe belgeleri, web sayfaları ve meclis kararlarını incelemişlerdir.

Toplanan veriler, katılımcı analiz toplantılarında bir araya getirilmiş; belediyelere ilişkin bulgular ve değerlendirmeler ortak biçimde derlenmiştir. Bu çalışma yalnızca bir veri toplama süreci değil, aynı zamanda gençlerin demokratik katılım becerilerini geliştiren ve yerel politika üretimine katkı sunan bir öğrenme deneyimi olmuştur.

Elde edilen sonuçlar, gençlerin kentsel haklara dair algılarını ve beklentilerini görünür kılmış; gençlerin kentlerine dair söz söyleme haklarını güçlendiren, veriye dayalı bir savunuculuk pratiği geliştirmiştir.

Bu rapor, Samsun'da yaşayan gençlerin kendi gözlemlerine, analizlerine ve değerlendirmelerine dayanan bir süreç sonunda ortaya çıkmış; kentteki kentsel hizmetlerin ve toplumsal cinsiyet eşitliği politikalarının uluslararası göstergeler ışığında nasıl şekillendiğini ortaya koymuştur.

3. İZLEME BULGULARI

Bu bölümde, Samsun Büyükşehir, Atakum, İlkadım ve Canik Belediyelerinde yürütülen izleme çalışmalarından elde edilen bulgular yer almaktadır. Her belediye, belirlenen göstergeler doğrultusunda genç izleme ekipleri tarafından değerlendirilmiş; veriler ayrı ayrı analiz edilmiştir.

3.1. SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Samsun Büyükşehir Belediyesi, tüm bireylerin eşit fırsatlara erişebildiği güvenli ve katılımcı bir kent vizyonunu benimsemektedir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK, 2024) verilerine göre kentin nüfusu 1.382.376'dır; bunun 698.173'i kadın, 684.203'i erkektir. Bu dengeye rağmen, fırsatlara erişim, temsil, istihdam ve güvenlik alanlarında toplumsal cinsiyet farklılıkları sürmektedir.

Kurumsal Yapı ve Temsil

- Belediye çalışanlarının %16'sı kadındır (533 kadın, 2801 erkek).
- Belediye Meclisi'ndeki kadın oranı %3,49'dur.
- Kadın Erkek Fırsat Eşitliği ve Aileyi Koruma Komisyonu'nda kadın oranı %28,57'dir (2 kadın, 5 erkek).
- Kadın mahalle muhtarı oranı %1,2'dir (15 kadın, 1248 erkek, 2019).

Kurumsal düzeyde kadın istihdamı ve temsili düşük seviyededir. Ancak komisyon düzeyinde kadın oranının %54 olması, farkındalık ve temsil alanında olumlu bir gelişmedir. Temsildeki cinsiyet dengesizliği, karar alma süreçlerine kadın perspektifinin sınırlı yansımalarına neden olmaktadır.

Kentsel Hizmetlere Erişim

- 2019 – 2022 yılları arasında hobi kurslarından yararlanan kadın sayısı: 4.513.
- Kentte 2 kadın sığınma evi bulunmakta, toplam 56 kişi kapasiteye sahiptir (Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı).
- Engelli bireyler için 18 adet akülü araç şarj istasyonu bulunmaktadır (2022).

Belediyenin kadınlara yönelik mesleki ve hobi kursları, sosyal katılımı artırmaktadır; ancak bu katılımın istihdama dönüşmesi için sürdürülebilir mekanizmalar zayıftır. Kadın danışma merkezi, kreş ve psikososyal destek hizmetlerinin sayısı artırılmalıdır. Sosyal

hizmetlerde toplumsal cinsiyet temelli veri paylaşımı yapılmaması izleme süreçlerini sınırlandırmaktadır.

Kentsel Demokrasi ve Katılım

- Belediye meclislerinde kadın oranı %3, kadın muhtar oranı %1,2'dir.
- Mecliste Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komisyonu aktif olarak faaliyet göstermektedir.
- Kadınların yerel karar alma mekanizmalarındaki katılımı düşük; veriler sınırlı ve güncellenmemektedir.

Samsun Büyükşehir Belediyesi toplumsal cinsiyet temelli yönetim konusunda farkındalığa sahip olmakla birlikte, temsil verilerinin kamuya açık biçimde paylaşılması, demokratik katılımı sınırlamaktadır. Kadınların karar mekanizmalarına katılımı için kota ve izleme mekanizmaları oluşturulmalıdır.

Güvenlik ve Hareketlilik

- Gece yalnız yürürken kendini güvende hisseden kadın oranı %47,8, erkek oranı %69,7'3ir (TÜİK, TR geneli).
- Güvenlik kameralı tramvay istasyonlarının oranı %100'dür.
- Güvenlik kameralı otobüs durakları "Akıllı Duraklar Projesi" ile uygulamaya geçecektir.
- Güvenlik kameralı park sayısı belirlenememiştir. Kapsamı genişletilmesi planlanmaktadır.

Samsun'da toplumsal cinsiyet temelli güvenlik göstergeleri iyileştirme aşamasındadır. Kentsel aydınlatma, güvenlik kameraları ve akıllı durak uygulamaları olumlu adımlardır; ancak kadınların kamusal alanda güvenlik algısı hâlâ düşüktür. Kaldırımların yalnızca %10'unun erişilebilir olması, kentte toplumsal kapsayıcılığı zayıflatmaktadır.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Samsun Büyükşehir Belediyesi, toplumsal cinsiyet eşitliğini kurumsal düzeyde fark etmiş ve belirli alanlarda olumlu gelişmeler kaydetmiştir. Kadın meclis üyeliği ve personel oranı düşük olmakla birlikte, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komisyonu'nun aktif oluşu bu farkındalığın göstergesidir.

Kent hizmetlerinde kadınların sosyal katılımı artarken, istihdam, güvenlik ve erişilebilirlik alanlarında sistematik politikaların geliştirilmesi gerekmektedir.

Toplumsal cinsiyet eşitliği, yalnızca hizmet sunumunda değil, aynı zamanda veriye dayalı izleme kültürünün yerleşmesiyle güçlenecektir.

Öneriler

Kurumsal Kapasite ve Temsil

- Kadın istihdam oranını artırmaya yönelik hedefler stratejik plana dahil edilmelidir.
- Belediye meclisinde en az %30 kadın temsili hedeflenmelidir.
- Kadın yöneticilerin yer aldığı karar izleme mekanizmaları kurulmalıdır.

Hizmetlere Erişim ve Sosyal Destek

- Kadın danışma merkezleri, kreş ve güvenli yaşam alanları yaygınlaştırılmalıdır.
- Mesleki kurslar, istihdam odaklı kadın girişimcilik programlarıyla desteklenmelidir.
- Sosyal yardımlarda cinsiyet temelli veri toplama sistemi oluşturulmalıdır.

Güvenlik ve Erişilebilirlik

- Panik butonu ve güvenlik kameraları tüm park ve duraklara yaygınlaştırılmalıdır.
- Kaldırımların erişilebilirlik oranı %10'dan en az %50'ye çıkarılmalıdır.
- Kentsel tasarımda kadın güvenliği standartları (aydınlatma, açık alan görünürlüğü, devriye saatleri) belirlenmelidir.

Katılım ve Şeffaflık

- Belediyenin toplumsal cinsiyet eşitliği göstergelerini içeren yıllık izleme raporu yayımlanmalıdır.
- Kadın STK'ları ve gençlik konseyleriyle ortak izleme toplantıları düzenlenmelidir.
- Veriler açık veri formatında paylaşılmalı, hesap verebilirlik kültürü güçlendirilmelidir.

3.2. İLKADIM BELEDİYESİ

İlkadım, Samsun'un merkezinde yer alan, ilin en yoğun nüfuslu ve tarihi ilçesidir. 333.518 nüfusa sahip olan ilçede, kadın oranı %50,75, erkek oranı %49,25'tir (TÜİK, 2022). Kadın nüfusunun çoğunlukta olması, toplumsal cinsiyet eşitliğine dayalı hizmet planlamalarının önemini artırmaktadır.

Kurumsal Yapı ve Temsil

Alan	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın Oranı
Belediye Meclisi Üyesi	4	33	37	%10,81
Belediye Başkan Yardımcısı	0	6	6	%0
Üst Düzey Yönetici (Müdür vb.)	2	36	38	%5,26
Mahalle Muhtarı	12	48	60	%20

İlkadım Belediyesi Meclisi'nde kadın temsili %10,81 düzeyindedir. Bu oran, ilçedeki kadın nüfus oranıyla (%50,75) kıyaslandığında belirgin bir temsil açığı göstermektedir. Üst yönetim pozisyonlarında kadın oranının %5,26 olması, toplumsal cinsiyet odaklı kararların kurumsal düzeyde yansıtılmadığını göstermektedir.

Kadın muhtar oranı %20 olup, mahalle düzeyinde kadınların temsiliinde görece ilerleme görülse de bu oran halen yetersizdir. Kurumsal düzeyde eşit temsil ve kadın liderliğinin artırılması, belediye politikalarının çeşitliliğini ve duyarlılığını güçlendirecektir.

Kentsel Hizmetlere Erişim

- Kadın Sığınma Evi: Belediyenin “Şefkat Evi” adlı kadın sığınma evi 40 yatak kapasitelidir. Bu durum, ilçe düzeyinde önemli bir hizmettir.
- Sosyal Yardımlar: 2024'te 16 Milyon TL'lik yardım gerçekleştirdiği. Ancak bu yardımların cinsiyet bazlı dağılımına ilişkin veri paylaşılmamaktadır.

İlkadım Belediyesi, kreş ve sığınma evi gibi toplumsal cinsiyet duyarlılığı yüksek hizmetler sunmaktadır. Ancak veri şeffaflığı eksikliği, hizmetlerin cinsiyet bazlı etkisini ölçmeyi zorlaştırmaktadır. Kadın danışma merkezi, psikososyal destek hizmetleri ve ekonomik güçlenme projeleri yaygınlaştırılmalıdır.

Kentsel Demokrasi ve Katılım

İlkadım Belediyesi, toplumsal cinsiyet eşitliğini temel alan yönetim mekanizmalarını kurma sürecindedir.

Ancak şu alanlarda açık veri eksikliği bulunmaktadır:

- Belediye bünyesinde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komisyonu henüz kurulmamıştır.
- Müdürlüklerdeki kadın yönetici oranları kamuoyuyla paylaşılmamaktadır.
- Belediyenin stratejik belgelerinde cinsiyete duyarlı bütçeleme ilkeleri yer almamaktadır.

Kurumsal şeffaflık ve hesap verebilirlik açısından açık veri paylaşımı büyük önem taşımaktadır. Kadın temsili ve eşitlik mekanizmalarının izlenebilir hale getirilmesi, belediyenin demokratik katılım düzeyini güçlendirecektir.

Güvenlik ve Hareketlilik

- Park Güvenliği: Fatih Parkı ve Yaşar Doğu Parkı'nda güvenlik kamerası sistemi kurulmuştur.
- Aydınlatma ve Panik Butonu: İlçede panik butonu bulunmamaktadır; alt geçit ve park aydınlatmaları yetersizdir.
- Ulaşım Hizmetleri: Büyükşehir Belediyesi yetki alanına girdiğinden, ilçe belediyesi doğrudan toplu taşıma politikası yürütmemektedir. Kadınlara yönelik ulaşım desteği veya indirim uygulaması yoktur.
- Erişilebilir Kaldırımlar: Engelliler ve bebek arabaları için erişilebilir kaldırımların sayısı artırılmakla birlikte, veri paylaşımı yapılmamaktadır.

İlkadım Belediyesi park güvenliği konusunda adım atmış olsa da, toplu taşımada ve kamusal alanlarda güvenlik politikaları toplumsal cinsiyet duyarlılığı açısından yetersizdir. “Kör Nokta Haritalaması” gibi uygulamalarla kadınların kamusal alandaki güvenlik algısı düzenli olarak ölçülmelidir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

İlkadım Belediyesi, toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik hizmet üretimi açısından Samsun'daki en gelişmiş kurumsal yapılardan biridir. Kadın sığınma evi ve kreş ağı gibi uygulamalar, önemli bir sosyal belediyecilik örneğidir. Bununla birlikte, yönetsel düzeyde kadın temsili, veri şeffaflığı, güvenli kentsel alanlar ve cinsiyete duyarlı bütçeleme alanlarında gelişmeye ihtiyaç vardır.

Öneriler

Kentsel Demokrasi ve Temsil

- Belediye Meclisi bünyesinde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komisyonu kurulmalıdır.
- Kadın yönetici kotası (%50) hedefi belirlenmeli ve atamalarda uygulanmalıdır.
- Müdürlük bazında kadın personel oranları düzenli olarak kamuoyuyla paylaşılmalıdır.

Kentsel Hizmetlere Erişim

- Kreş ve kadın danışma merkezleri yaygınlaştırılmalı, hizmetlerde cinsiyet temelli veri toplanmalıdır.
- Kadınlara yönelik psikososyal ve hukuki danışmanlık hizmetleri güçlendirilmelidir.

Güvenlik ve Hareketlilik

- Parklarda panik butonu, aydınlatma ve kamera sistemleri yaygınlaştırılmalıdır.
- Büyükşehir Belediyesi ile iş birliği içinde kadınlara yönelik güvenli ulaşım politikaları (ör. duraksız gece otobüsleri) geliştirilmelidir.
- Engelsiz ve güvenli kaldırımlar kentsel dönüşüm planlarına entegre edilmelidir.

Veri Şeffaflığı ve İzleme

- Belediyenin toplumsal cinsiyet verilerini içeren yıllık eşitlik izleme raporu yayımlanmalıdır.
- Stratejik plan ve performans programları, cinsiyete duyarlı bütçeleme ilkeleriyle uyumlu hale getirilmelidir.

3.3. ATA KUM BELEDİYESİ

Atakum, Samsun'un en genç ve en hızlı gelişen ilçelerinden biridir. Karadeniz kıyısında yer alan ilçe; sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan dinamik bir yapıya sahiptir. Modern altyapısı, gelişen turizm potansiyeli ve artan nüfusuyla Samsun'un sosyal yaşamında önemli bir konuma sahiptir.

Atakum Belediyesi, sosyal hizmetler ve kentsel gelişim alanlarında çeşitli faaliyetler yürütmektedir. Ancak toplumsal cinsiyet eşitliği, veri temelli raporlama ve demokratik katılım konularında kurumsal kapasitenin sınırlı olduğu görülmektedir. Özellikle kadınların karar alma süreçlerindeki temsili, hizmetlerden yararlanma oranları ve toplumsal cinsiyet duyarlılığına ilişkin verilerde eksiklikler bulunmaktadır.

Kurumsal Yapı ve Temsil

- Belediye Meclisi'nde kadın üye oranı %9,68'dir. Bu oran, yerel yönetimlerde toplumsal cinsiyet eşitliği normlarının gerisindedir.
- Stratejik plan hazırlık ekibinde kadın oranı %22,22 olarak tespit edilmiştir. Bu durum, üst düzey karar alma mekanizmalarında kadınların sınırlı biçimde yer aldığını göstermektedir.
- Atakum Belediyesi Meclisi'nde kurulan Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komisyonu, beş üyeden oluşmakta olup üyelerin %60'ı kadındır. Bu oran, kadın temsili açısından olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmiştir.

Kurumsal düzeyde kadınların temsili yetersizdir. Ancak Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komisyonu'ndaki kadın çoğunluğu, gelecekteki eşitlikçi politikalar açısından önemli bir fırsat sunmaktadır.

Kentsel Hizmetlere Erişim

- Evde bakım hizmeti kapsamında 445 temizlik hizmeti gerçekleştirilmiş; yararlanıcıların %29'u kadındır (129 kadın).
- Kadın sığınma evi bulunmamaktadır. Bu durum, toplumsal cinsiyet temelli şiddetle mücadelede kurumsal kapasitenin yetersizliğine işaret etmektedir.
- Hasta nakil hizmeti belediye bünyesinde bulunmamaktadır.
- Mesleki eğitim kurslarına katılan kadın sayısı 4.856 olup, bu alanda kadın katılımı oldukça yüksektir.
- İlçede 408 park bulunmasına rağmen, sadece 18'inde güvenlik kamerası mevcuttur ve bu kameraların bir kısmı aktif değildir.

- Parklarda, otobüs duraklarında ve toplu taşıma istasyonlarında panik butonu bulunmamaktadır.

Atakum Belediyesi, sosyal hizmetler ve eğitim alanlarında kadın yararlanıcılara ulaşmakta ancak güvenlik, barınma ve kriz destek hizmetleri açısından eksiklikler bulunmaktadır.

Kentsel Demokrasi ve Katılım

- Atakum Kent Konseyi Genel Kurulu'nda %55,88 kadın temsili vardır (19 kadın, 15 erkek). Bu oran, demokratik katılım açısından olumlu bir göstergedir.
- İlçede 57 mahalle muhtarından yalnızca 6'sı kadındır. Bu oran, yerel karar alma düzeyinde kadın temsiline yetersiz olduğunu göstermektedir.

Atakum, kent konseyinde güçlü bir kadın temsiline sahip olsa da mahalle düzeyinde temsil ciddi ölçüde düşmektedir. Bu fark, yerel liderlikte kadın katılımını artıracak destek mekanizmalarının gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Güvenlik ve Hareketlilik

- İlçede aydınlatmalı veya kamerayla donatılmış alt geçit bulunmamaktadır.
- Parklarda güvenlik kameralarının yetersizliği ve panik butonu eksikliği, özellikle kadınlar için kamusal alanda güvenlik riskini artırmaktadır.

Atakum'da kentsel güvenlik uygulamaları toplumsal cinsiyet duyarlılığı açısından geliştirilmelidir. Aydınlatma, kamera sistemleri ve acil yardım altyapıları öncelikli yatırım alanı olmalıdır.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Atakum Belediyesi, toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda çeşitli adımlar atmakla birlikte, veri temelli planlama, kurumsal temsil, barınma ve güvenlik hizmetleri açısından gelişime ihtiyaç duymaktadır. Kadınların temsil oranı düşük, ancak kadın odaklı komisyon çalışmaları ve mesleki eğitim faaliyetleri olumlu örneklerdir.

Öneriler

- Kadın sığınma evi ve danışma merkezi kurulmalıdır.
- Veri toplama ve raporlama süreçleri cinsiyete duyarlı biçimde yeniden yapılandırılmalıdır.
- Kadın temsil oranı belediye meclisi ve mahalle düzeyinde artırılmalıdır.

- Kentsel güvenlik altyapısı (kameralar, aydınlatma, panik butonları) güçlendirilmelidir.
- Toplumsal cinsiyet eğitimi belediye personeli ve karar alıcılar için düzenli hale getirilmelidir.
- Kent Konseyi örneği, kapsayıcı katılım modellerinin yaygınlaştırılması açısından iyi uygulama olarak desteklenmelidir.

3.4. CANİK BELEDİYESİ

Canik, Samsun'un kuzeyinde, Karadeniz kıyısında yer alan bir metropol ilçedir. 2008 yılında tüzel kimlik kazanan ilçe, 2013 yılında kırsal mahallelerin dahil edilmesiyle bugünkü yapısına kavuşmuştur. Yaklaşık 264 km² yüzölçümüne sahip olan Canik'in nüfusu 2024 yılı itibarıyla 100.591'dir. Nüfusun %50,16'sını kadınlar, %49,84'ünü erkekler oluşturmaktadır.

Canik, ekonomik ve sosyal açıdan gelişmekte olan bir ilçedir; ancak toplumsal cinsiyet eşitliği, veri şeffaflığı ve katılımcı yönetim konularında kurumsal kapasitenin sınırlı olduğu görülmektedir. Bu rapor, Canik Belediyesi'nin mevcut durumunu toplumsal cinsiyet perspektifinden inceleyerek yerel düzeyde eşitlik politikalarının geliştirilmesine katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Kurumsal Yapı ve Temsil

- Belediye Meclisi'nde kadın oranı %18,75'tir.
- Belediye çalışanlarında kadın oranı %21,84 olarak belirlenmiştir.
- Stratejik plan hazırlık ekibinde kadın oranı %0'dır.
- Kent Konseyi Genel Kurulu'ndaki kadın oranına dair açık veri bulunmamaktadır.
- Kadın mahalle muhtarı oranı %1,19'dur.

Kadınların karar alma mekanizmalarındaki temsili oldukça sınırlıdır. Belediye içi planlama süreçlerinde kadınların yer almaması, toplumsal cinsiyet perspektifinin kurumsal düzeyde yerleşmediğini göstermektedir. Kadın temsil oranının artırılması, eşitlikçi yönetim anlayışının güçlendirilmesi açısından öncelikli bir ihtiyaçtır.

Kentsel Hizmetlere Erişim

- Belediye, gıda, giyim, yakacak, evde bakım gibi sosyal yardımlar sağlamaktadır; ancak cinsiyet bazlı veri paylaşımı yapılmamaktadır.
- Mesleki eğitim kurslarından 573 kadın yararlanmıştır.
- Kamu binalarında engelli tuvaleti oranına dair açık veri bulunmamakla birlikte, belediye hizmet binasında erişim olanaklarının bulunduğu belirtilmiştir.
- Kamu binalarında bebek bakım odası oranı hakkında açık veri yoktur.
- Belediyenin kültürel etkinliklerinden yararlanan kadın oranı bilinmemektedir.
- İlçede yürüyüş ve spor alanları sınırlı; parkların niteliği ve erişilebilirliği konularında açık veri bulunmamaktadır.

Canik Belediyesi sosyal yardımlar ve mesleki eğitim alanlarında faaliyet göstermektedir; ancak hizmetlerin toplumsal cinsiyet temelli raporlanmaması, politika geliştirmeyi zorlaştırmaktadır. Engelli erişimi, bebek bakım odaları ve güvenli sosyal alanların artırılması gerekmektedir.

Kentsel Demokrasi ve Katılım

- Kent Konseyi toplantılarında kadın oranına ilişkin veri mevcut değildir.
- Stratejik plan hazırlık toplantılarına dış paydaş olarak katılan STK oranı %16, ancak bu STK’lerdeki kadın temsil oranı bilinmemektedir.
- İl Genel Meclisi Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komisyonu hakkında da açık veri bulunmamaktadır.

Canik Belediyesi, katılımcı yönetim ilkelerini benimsediğini belirtse de, katılım mekanizmalarına ilişkin toplumsal cinsiyet verisi paylaşılmamaktadır. Şeffaf veri eksikliği, kadınların yerel karar alma süreçlerindeki görünürlüğü azaltmaktadır.

Güvenlik ve Hareketlilik

- İlçede otobüs durakları, parklar ve tren istasyonlarında panik butonu bulunmamaktadır.
- Güvenlik kamerası bulunan park sayısı 2020’de 11 iken, 2025 itibarıyla 76’ya yükselmiştir.
- Alt geçitlerde aydınlatma ve kamera donanımı hakkında açık veri bulunmamaktadır.
- Toplu taşımada cinsel taciz veya saldırı şikayet oranlarına dair veri mevcut değildir.
- Kaldırımların ve durakların erişilebilirliği konusunda belediye sosyal medya paylaşımları dışında resmi veri bulunmamaktadır.

Canik Belediyesi güvenlik altyapısında ilerleme kaydetmiş olsa da, özellikle kadınların kamusal alanda güvenliği için veriye dayalı izleme mekanizmalarına ihtiyaç vardır. Panik butonu uygulamaları, güvenli park aydınlatmaları ve kadın odaklı kent güvenliği planları geliştirilmelidir.

Barınma

- Kadın sığınma evi bulunmamaktadır.
- İlçede kadın ve çocuklara yönelik koruyucu hizmet kapasitesi son derece sınırlıdır.

Kadın sığınma evi eksikliği, toplumsal cinsiyet temelli şiddetle mücadele açısından kritik bir boşluk oluşturmaktadır. Belediye, bu alanda büyükşehirle iş birliği yaparak yeni bir sosyal hizmet modeli geliştirmelidir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Canik Belediyesi, toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda farkındalık yaratma potansiyeline sahip olmakla birlikte, kurumsal veri paylaşımı, temsil ve hizmet erişimi alanlarında ciddi boşluklar bulunmaktadır. Kadınların güvenlik, katılım ve ekonomik güçlenme konularında daha fazla desteklenmesi gerekmektedir.

Roman topluluğu ve diğer dezavantajlı gruplara yönelik çalışmaların sınırlı olması, kapsayıcılık açısından önemli bir eksikliklerdir.

Öneriler

- Kadın sığınma evi kurulmalı; mevcut danışma hizmetleri güçlendirilmelidir.
- Belediye, toplumsal cinsiyet temelli veri toplama ve raporlama sistemleri oluşturmalıdır.
- Kadınların karar alma süreçlerine katılımını artırmak için meclis, komisyon ve stratejik planlama ekiplerinde kota uygulamaları değerlendirilebilir.
- Güvenli kent uygulamaları (panik butonları, kamera sistemleri, aydınlatma) yaygınlaştırılmalıdır.
- Engelli erişimi ve bebek bakım olanakları kamu binalarında zorunlu standart haline getirilmelidir.
- Roman topluluğu başta olmak üzere dezavantajlı gruplara yönelik kapsayıcı sosyal programlar tasarlanmalıdır.
- Belediye personeline ve paydaş kurumlara düzenli toplumsal cinsiyet farkındalık eğitimleri verilmelidir.

4. KARŞILAŞTIRMALI ANALİZ

Bu bölüm, Samsun Büyükşehir, Atakum, İlkadım ve Canik Belediyeleri'nin toplumsal cinsiyet eşitliği temelli kentsel hak ve hizmet göstergeleri üzerinden karşılaştırmalı analizini içermektedir. Analiz, genç delegeler tarafından belirlenen izleme temaları çerçevesinde gerçekleştirilmiş; her belediyenin kurumsal kapasitesi, kentsel demokrasi düzeyi, kamu hizmetlerine erişimi, güvenlik ve hareketlilik alanlarındaki performansları değerlendirilmiştir.

4.1. KARŞILAŞTIRMALI GÖSTERGELER TABLOSU

Gösterge Alanı	Samsun Büyükşehir Belediyesi	Atakum Belediyesi	İlkadım Belediyesi	Canik Belediyesi
Kadın Personel Oranı	%16	Veri yok	Üst düzeyde %5,26	%21,84
Belediye Meclisinde Kadın Oranı	(komisyonda %3,49 kadın)	%9,68	%10,81	%18,75
Kadın Muhtar Oranı	%1,2	%5,26 (3/57)	%20	%1,19
Kadın Sığınma Evi	Yok	Yok	Var (40 yatak kapasiteli)	Yok
Kreş Hizmeti	Veri yok	Veri yok	9 adet	Veri yok
Mesleki Eğitim Kurslarından Yararlanan Kadın Sayısı	4.436 (kadın kursiyer)	4.856	50 kursiyer (kültür merkezleri)	573
Panik Butonu Bulunan Alanlar	%23 otobüs duraklarında	Yok	Veri yok	Yok
Engelli Şarj İstasyonu	18 noktada mevcut	Yok	Veri yok	Samsun genelinde var (il bazında)
Kent Konseyi Kadın Oranı	Veri yok	%55,88	Veri yok	Veri yok
Kadınların Yerel Kararlara Katılımı	Komisyonlarda %54 kadın	Kent Konseyi temsili güçlü	Kadın yöneticiler yok	%0 stratejik plan ekibinde kadın
Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komisyonu	Mevcut (%54 kadın)	Mevcut (%60 kadın)	Kurulması öneriliyor	Veri yok
Parklarda Panik Butonu	%0	Yok	Yok	Yok
Genel Değerlendirme	Kurumsal farkındalık yüksek, uygulama sınırlı	Sosyal belediyeçilik var, veri eksik	Gelişim yönelimli, hizmet tabanlı	Veri şeffaflığı zayıf, temsil eksik

4.2. GENEL ANALİZ

Kurumsal Kapasite ve Kadın Temsili

Dört belediye arasında toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin kurumsal kapasite düzeyi açısından belirgin farklar bulunmaktadır.

- Samsun Büyükşehir Belediyesi, kadın personel oranının düşük (%13) olmasına rağmen, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komisyonu gibi kurumsal mekanizmalar kurarak farkındalık düzeyini artırmıştır.
- Atakum Belediyesi, kadın meclis üyesi oranında (%9,68) en düşük değere sahiptir. Buna karşın Kent Konseyi'nde %55,88 kadın temsili ile katılım mekanizmalarında olumlu bir tablo sunmaktadır.
- İlkadım Belediyesi, yönetici kadrolarında kadın bulunmamasıyla dikkat çekmektedir. Belediye başkan yardımcısı ve müdürlük düzeyinde kadın oranı %0'dır.
- Canik Belediyesi ise personel oranında (%21,84 kadın) görece dengeli bir tablo çizmekle birlikte, stratejik planlama ekibinde kadın oranının %0 olması, karar mekanizmalarında eşitsizliği sürdürmektedir.

Kentsel Demokrasi ve Katılım

Temsili demokrasi göstergelerinde hiçbir belediye eşit temsile ulaşamamıştır.

- Atakum ve Samsun Büyükşehir kent konseylerinde kadın temsili yönünden güçlü görünürken,
- Canik ve İlkadım belediyelerinde hem muhtar oranı hem meclis temsili oldukça düşüktür.

Bu tablo, katılım mekanizmalarının kurumsallaşmış olmasına karşın toplumsal cinsiyet dengesinin hâlâ sağlanamadığını göstermektedir.

Kentsel Hizmetlere Erişim

Hizmet erişiminde en güçlü örnek İlkadım Belediyesi'dir.

- Kadın sığınma evi (40 yatak), 9 kreş ve çeşitli kültür merkezleriyle somut bir sosyal hizmet altyapısına sahiptir.
- Atakum Belediyesi, Özgecan Kadın Danışma Merkezi ile önemli bir başlangıç yapmış ancak sürekliliği sağlayamamıştır.
- Canik Belediyesi sosyal yardımlar, mesleki eğitim kursları ve kültürel etkinliklerde toplumsal cinsiyet temelli veri sunmadığı için değerlendirilebilirlik zayıftır.

- Samsun Büyükşehir Belediyesi ise kent genelinde mesleki eğitim kurslarından kadınların yoğun yararlandığını göstermiş (%4.436 kadın kursiyer), ancak erişilebilirlik ve bakım hizmetleri konusunda yetersiz kalmıştır.

Güvenlik ve Hareketlilik

Tüm belediyelerde güvenlik göstergeleri kritik eksiklikler içermektedir.

- Atakum, 408 parkın sadece 18'inde güvenlik kamerası bulunması ve panik butonu olmamasıyla risklidir.
- Canik, 76 parkta kamera sistemi kurarak bölgesel bir avantaj elde etmiştir.
- Samsun Büyükşehir Belediyesi, toplu taşımada %23 oranında panik butonu olan durak planlamıştır ancak uygulama tamamlanmamıştır.
- İlkadım güvenli park uygulamasını sınırlı iki parkla başlatmıştır.

Genel olarak, güvenli kent göstergelerinde kadınların gece kamusal alanda hareket özgürlüğü açısından ciddi eşitsizlikler devam etmektedir.

Veri Erişimi ve Şeffaflık

Karşılaştırmalı analiz, dört belediyede de açık veri paylaşımının sınırlı olduğunu göstermektedir.

- En sistematik veri paylaşımı Samsun Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılmıştır (TÜİK, YSK, stratejik plan verileriyle uyumlu).
- Canik Belediyesi ise neredeyse tüm göstergelerde “veriye ulaşamadı” notuyla öne çıkmakta; bu da izlenebilirliği düşürmektedir.
- Atakum ve İlkadım belediyeleri, proje bazlı raporlama yapmış ancak cinsiyete dayalı ayrıştırılmış veri sunumunu kurumsal hale getirmemiştir.

4.3. GENÇLERİN GÖZÜNDEN ORTAK BULGULAR

Genç izleme ekiplerinin saha gözlemleri, dört belediye arasında ortak dört tema ortaya koymuştur:

- Veri eksikliği, en temel sorun olarak öne çıkmaktadır. Belediyeler, toplumsal cinsiyet eşitliği göstergelerini sistematik biçimde izlememekte; veriler çoğunlukla faaliyet raporlarında ayrıştırılmamış biçimde yer almaktadır.
- Kentsel hizmetler cinsiyet duyarlılığından uzak planlanmaktadır. Kadınlar, engelliler, gençler ve yaşlılar için erişilebilirlik standartları belirgin değildir.

- Katılımcı mekanizmalar görünür olsa da karar süreçlerine etkisi sınırlıdır. Kent konseyleri aktif görünse de alınan kararların belediye politikalarına yansımaya düzeyi düşüktür.
- Farkındalık artmış, ancak kurumsal dönüşüm sınırlı kalmıştır. Belediyeler eşitlik temalı komisyonlar ve projeler yürütse de bu çalışmaların kalıcı politika değişikliğine dönüşmediği görülmektedir.

5. GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Samsun ili genelinde yürütülen toplumsal cinsiyet eşitliği temelli izleme çalışması, gençlerin aktif katılımıyla gerçekleştirilen özgün bir yerel analiz süreci ortaya koymuştur. Samsun Büyükşehir, Atakum, İlkadım ve Canik Belediyeleri üzerinde yürütülen bu çalışma, kentin farklı sosyo-ekonomik bölgelerinde toplumsal cinsiyet eşitliğinin nasıl şekillendiğine, hangi alanlarda ilerleme sağlandığına ve hangi göstergelerde yapısal sorunların sürdüğüne ışık tutmuştur.

Genel Eğilimler

- *Kurumsal Farkındalık Artıyor, Uygulama Sınırlı Kalıyor.*

Belediyeler toplumsal cinsiyet eşitliği konusuna stratejik planlarında ve faaliyet raporlarında yer vermeye başlamıştır. Ancak bu farkındalık çoğu zaman uygulamaya ve bütçeye yansımamaktadır. Samsun Büyükşehir Belediyesi'nin komisyon düzeyinde %54 kadın temsili gibi olumlu adımlarına karşın, kadın çalışan oranının %13'te kalması bu dengesizliği ortaya koymaktadır.

- *Kadın Temsiliyeti Karar Mekanizmalarında Hâlâ Düşük.*

Dört belediyenin meclislerinde kadın oranı ortalama %12 civarındadır. İlkadım Belediyesi'nde üst yönetici kadrosunda kadın bulunmamakta, Atakum Belediyesi'nde kadın meclis üyesi oranı yalnızca %9,68'dir. Bu durum, yerel demokraside toplumsal cinsiyet eşitliği ilkesinin henüz yapısal olarak yerleşmediğini göstermektedir.

- *Kentsel Hizmetlerde Cinsiyet Duyarlılığı Yetersiz.*

Belediyelerin çoğunda hizmet verileri cinsiyete göre ayrıştırılmadığı için kadınların ve dezavantajlı grupların hizmetlerden ne ölçüde yararlandığı belirlenmemektedir. Kadın sığınma evi yalnızca İlkadım Belediyesi bünyesinde bulunmakta, diğer belediyelerde bu alanda ciddi eksiklikler göze çarpmaktadır.

- *Güvenlik, Kadınların Kent Deneyiminde En Zayıf Halkadır.*

Park, toplu taşıma, durak ve alt geçitlerde panik butonu veya güvenlik kamerası oranları son derece düşüktür. Kadınların gece yalnız yürürken kendini güvende hissetme oranı Türkiye genelinde %47,8'dir; Samsun özelinde benzer bir eğilim gözlenmiştir. Bu durum, güvenli kent hedeflerinin toplumsal cinsiyet perspektifiyle yeniden ele alınması gerektiğini ortaya koymaktadır.

- *Veri Şeffaflığı ve Erişilebilirlik En Temel Sorunlardan Biri.*

Özellikle Canik Belediyesi örneğinde görüldüğü gibi, birçok göstergede kamuya açık veri bulunmamaktadır. Verinin yokluğu, izleme süreçlerini zayıflatmakta ve yerel düzeyde hesap verebilirliği sınırlamaktadır.

- *Gençlerin Katılımı İzleme Kültürünü Güçlendirdi.*

Bu çalışma, 20 genç delegenin yer aldığı katılımcı bir izleme modelinin yerelde nasıl uygulanabileceğini gösteren iyi bir örnek olmuştur. Gençlerin kendi belirledikleri göstergelerle belediyeleri değerlendirmesi, kentin geleceğine dair demokratik farkındalığı güçlendirmiştir.

Samsun'un Güçlü ve Zayıf Yönleri

Alan	Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
Kurumsal Yapı	Eşitlik komisyonlarının kurulması (SBB, Atakum)	Kadın yönetici oranının düşük olması
Katılım Mekanizmaları	Kent konseylerinde kadın temsili artışı (Atakum %55,88)	Meclis düzeyinde temsilin sembolik kalması
Hizmet Erişimi	Mesleki kurslara kadın katılımı yüksek (SBB ve Atakum)	Kadın sığınma evi ve kreş hizmetlerinin yetersizliği
Güvenlik ve Hareketlilik	Kamera sistemlerinde iyileşme çabaları (Canik 76 park)	Panik butonu ve güvenli ulaşım eksiklikleri
Veri Yönetimi	Büyükşehir düzeyinde sistematik veri toplanması	İlçe belediyelerinde açık veri kültürünün olmaması
Katılımcı İzleme	Gençlerin dahil olduğu eşitlik temelli izleme modeli	Belediyelerde gençlik temsili sınırlı

Samsun genelinde yapılan izleme çalışması, toplumsal cinsiyet eşitliğine dayalı yerel yönetişimin henüz kurumsal bir yapıya dönüşmediğini ortaya koymuştur. Belediyeler düzeyinde farkındalık ve bazı kurumsal adımlar atılmış olsa da, bu adımların sürdürülebilir politika ve bütçeye yansımadağı görülmektedir.

Kapsayıcı kent hedefi, yalnızca hizmet üretiminde değil, aynı zamanda temsil, veri yönetimi, bütçeleme ve güvenli yaşam alanları tasarımı da toplumsal cinsiyet perspektifinin sistematik biçimde yerleşmesini gerektirir. Samsun'daki mevcut durum, bu sürecin başlangıç aşamasında olduğunu, ancak gençlerin ve sivil toplumun katılımıyla bu dönüşümün hızlanabileceğini göstermektedir.

Bu çalışma, hem yerel yönetimlere hem de sivil aktörlere izleme temelli, katılımcı ve veri odaklı bir eşitlik politikası geliştirme konusunda güçlü bir referans sunmaktadır.

6. POLİTİKA ÖNERİLERİ

Samsun genelinde eşitlikçi, kapsayıcı ve sürdürülebilir bir yerel yönetim için aşağıdaki politika önerileri geliştirilmiştir:

- *Eşitlikçi Veri Yönetimi:* Tüm belediyelerde faaliyet raporları, bütçeler ve hizmet istatistikleri cinsiyete göre ayrıştırılmalı; açık veri portalları oluşturulmalıdır.
- *Kadın Temsili Kotası:* Belediye meclisleri, stratejik planlama ekipleri ve müdürlüklerde en az %40 kadın temsili hedefi belirlenmelidir.
- *Kadın Sığınma Evleri ve Danışma Merkezleri:* Atakum ve Canik başta olmak üzere tüm ilçelerde kadın sığınma evi kapasitesi artırılmalı; psikososyal destek merkezleri kurulmalıdır.
- *Erişilebilir ve Güvenli Kentler:* Tüm park, durak ve kamusal alanlarda panik butonu, aydınlatma ve kamera sistemleri standart hale getirilmelidir.
- *Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme:* Belediyeler bütçelerinde eşitlik temelli harcama kalemleri tanımlamalı, yıllık raporlarda izlenebilir hale getirmelidir.
- *Eşitlik Komisyonlarının Güçlendirilmesi:* Komisyonlar yalnızca sembolik değil, karar süreçlerine öneri sunan aktif mekanizmalar haline getirilmelidir.
- *Gençlerin İzleme Sürekliliği:* Samsun Gençlik Konseyi bünyesinde genç izleme grupları kalıcı hale getirilmeli ve yıllık raporlarla sürecin devamlılığı sağlanmalıdır.
- *Kreş ve Bakım Hizmetleri:* Çalışan kadınların ve bakım sorumluluğu taşıyan bireylerin yaşamını kolaylaştıracak mahalle temelli bakım merkezleri kurulmalıdır.
- *Kapsayıcı Eğitim Programları:* Belediye personeline düzenli aralıklarla toplumsal cinsiyet eşitliği, erişilebilirlik ve duyarlılık eğitimleri verilmelidir.
- *Yerel Eşitlik Eylem Planı:* Samsun genelinde tüm belediyeleri kapsayan bir “Eylem Planı” hazırlanmalı, yıllık izleme göstergeleri ortaklaştırılmalıdır.

Avrupa Birliğı tarafından
finanse edilmektedir

Genizler